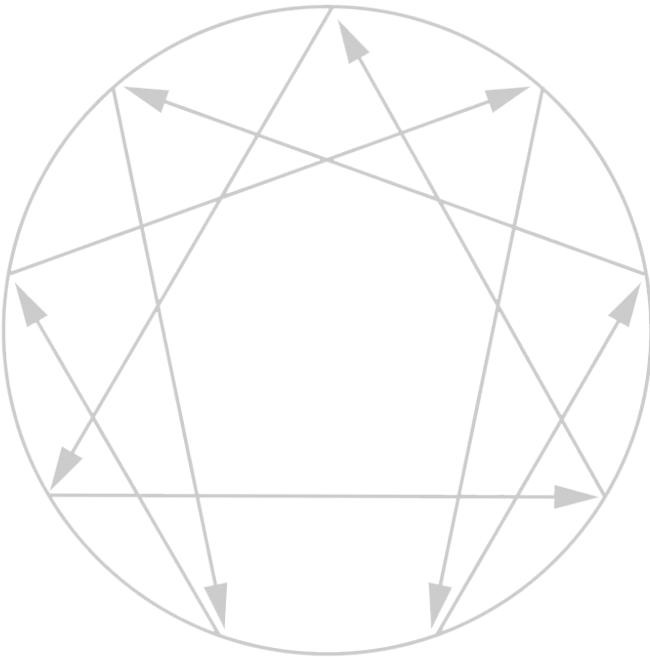

ΕΝΝΕΑΓΡΑΜΜΑ

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΛΗΘΙΝΟ ΣΟΥ ΕΑΥΤΟ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται από τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και από τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή οποιoδήποτε μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Copyright © 2016 by Ian Morgan Cron
Αγγλική έκδοση από Inter Varsity Press
Τίτλος ξένης έκδοσης: The Road Back to You

Μετάφραση: Πάνυ Ναούμ
Επιμέλεια: Βίκυ Κάουλα
Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνος Στίνης
Σχεδιασμός εξωφύλλου: Νάσος Βάγιας

© 2020 για την ελληνική γλώσσα εκδόσεις ΙΒΙΣΚΟΣ
Δ/ση αλληλογραφίας Αγίου Νικολάου 8, Μαρούσι 15122
τηλ-fax: 210 8021333
<http://www.iviskospublications.gr>
e-mail: info@iviskospublications.gr
ISBN: 978-618-5505-04-2

IAN MORGAN CRON & SUZANNE STABILE

ΕΝΝΕΑΓΡΑΜΜΑ

**Ο ΔΡΟΜΟΣ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ
ΑΛΗΘΙΝΟ ΣΟΥ
ΕΑΥΤΟ**

*Η ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ
ΤΟΝ ΤΥΠΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΟΥ
ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΠΡΕΨΕΙΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΣΟΥ*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΒΙΣΚΟΣ

*Αξιώσέ με, Θεέ μου, να γνωρίσω τον εαυτό μου
για να μπορέσω να γνωρίσω κι Εσένα.*

ΑΓΙΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ

Ίαν

Στην Ανν, την Κάιλι, στον Έινταν,
στη Μάντι και στον Πολ, με αγάπη.

Και στους Γουέντελ και Έλλα,
τους αγαπημένους μου φίλους.

Σούζαν

Στην αγάπη μου, τον Τζουζέπε
και στην ελπίδα μας, τους Τζόι,
Τζέι, Τζόελ και Μπι-Τζέι.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1 Μια Παράξενη Θεωρία Άγνωστης Προέλευσης / 11

2 Ανακαλύψτε τον Τύπο σας / 31

3 Τύπος Οκτώ: Ο Αρχηγός / 63

«Οδήγησέ με, ακολούθησέ με, ή φύγε από τη μέση».

Στρατηγός Τζορτζ Σμιθ Πάττον ο Νεότερος

4 Τύπος Εννέα: Ο Ειρηνοποιός / 99

«Δεν μπορείς να βρεις γαλήνη, αποφεύγοντας τη ζωή».

Βιρτζίνια Γουλφ

5 Τύπος Ένα: Ο Τελειομανής / 141

«Η τελειομανία είναι η φωνή του δυνάστη, του εχθρού του κόσμου».

Ανν Λάμοτ

6 Τύπος Δύο: Ο Βοηθός / 175

«Θέλω να είσαι ευτυχισμένος, αλλά θέλω αυτό να οφείλεται σ' εμένα».

Ανώνυμος

7 Τύπος Τρία: Ο Επιτυχημένος / 207

«Το αληθινό ερώτημα είναι:

μπορείς να αγαπήσεις τον αληθινό εαυτό μου;

όχι την εικόνα που είχες για μένα, αλλά αυτόν που πραγματικά είμαι».

Κριστίν Φίχαν

8 Τύπος Τέσσερα: Ο Ρομαντικός / 239

«Αν κάποτε νιώσατε μοναξιά, ή νιώσατε ότι είστε αποξενωμένος
δεν θα απαλλαγείτε από αυτή την αίσθηση σχεδόν ποτέ».

Τιμ Μπάρτον

9 Τύπος Πέντε: Ο Ερευνητής / 271

«Ό,τι νομίζω ότι είμαι, τελικά αυτό είμαι. Νομίζω».

Τζορτζ Κάρλιν

10 Τύπος Έξι: Ο Πιστός / 305

«Δεν βλάπτει να ελπίζεις για το καλύτερο,
αρκεί να είσαι προετοιμασμένος για το χειρότερο».

Στίβεν Κινγκ

11 Τύπος seven: Ο ενθουσιώδης / 333

«Αρκεί να σκεφτείς χαρούμενα πράγματα,
και η καρδιά σου θα βγάλει φτερά και θα πετάξει».

Πήτερ Παν

12 Και τώρα; Η Αρχή της Αγάπης / 371

«Η αρχή της αγάπης είναι η βούληση να αφήνουμε
τους αγαπημένους μας να είναι ο αληθινός εαυτός τους».

Τόμας Μέρτον

Ευχαριστίες / 373

Σημειώσεις / 379

ΜΙΑ ΠΑΡΑΞΕΝΗ ΘΕΩΡΙΑ ΑΓΝΩΣΤΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Ένα Σάββατο πρωί, το κινητό μου χτύπησε στις 7 π.μ. Μόνο ένα άτομο σε ολόκληρο τον κόσμο τολμάει να μου τηλεφωνεί τέτοια ώρα.

«Έχω καλέσει τον μικρό μου γιο, τον Ίαν;» ρώτησε η μητέρα μου, παριστάνοντας την αβέβαιη για το αν είχε πάρει τον σωστό αριθμό.

«Ναι, εγώ είμαι» συνέχισα το παιχνίδι της.

«Τι δουλεύεις τώρα;» με ρώτησε.

Εκείνη τη στιγμή δεν δούλευα κάτι συγκεκριμένο. Στεκόμουν στην κουζίνα -φορώντας μόνο το εσώρουχό μου- και αναρωτιόμουν γιατί η *Nespresso* μου αγκομαχούσε σαν να πνέει τα λούισθια, ενώ φανταζόμουν πόσο άδοξα θα μπορούσε να λήξει η πρωινή κουβέντα με τη μητέρα μου, αν η καφετιέρα μου τελικά χάλαγε και μου στερούσε τον πρώτο καφέ της ημέρας.

«Σκέφτομαι να γράψω ένα βιβλίο για το Εννεάγραμμα» αποκρίθηκα, παρατηρώντας με ευγνωμοσύνη τον λατρεμένο μου μαύρο καφέ να γεμίζει την κούπα μου.

«Ποιο διάγραμμα;» ρώτησε αμέσως.

«Όχι, είπα το—»

«Το ανάγραμμα;» πέρασε κατευθείαν στην αντεπίθεση, προτού προλάβω να τη σταματήσω.

«Εννεάγραμμα. **Εννεάγραμμα!**» επανέλαβα.

«Τι είναι το εννοιόγραμμα;» ρώτησε.

Η μητέρα μου ήταν ογδόντα δύο χρόνων. Τα εξήντα επτά από αυτά τα χρόνια, κάπνιζε Pall Malls, απέφευγε επιτυχώς κάθε είδος γυμναστικής και έτρωγε μπέικον χωρίς συνέπειες και τύψεις. Ποτέ δεν χρειάστηκε γυαλιά ή ακουστικά και έχει τέτοια ζωντάνια και πνευματική διαύγεια, που θα στοιχημάτιζε κανείς ότι η νικοτίνη και η αδράνεια είναι το κλειδί για μια πολύχρονη κι ευτυχισμένη ζωή. Ήμουν σίγουρος ότι είχε ακούσει εξαρχής σωστά αυτό που της είχα πει.

Χαμογέλασα και άρχισα να εξυμνώ το Εννεάγραμμα: «Το Εννεάγραμμα είναι ένα αρχαίο σύστημα τυπολογίας προσωπικότητων. Βοηθάει τον κόσμο να καταλάβει ποιος είναι και τι τον στιγματίζει».

Ακολούθησε μια μακριά, απολύτως σιωπηλή παύση από την άλλη άκρη της γραμμής. Ένωσα σαν να με είχαν σπρώξει ξαφνικά και βίαια στη μαύρη τρύπα κάποιου μακρινού γαλαξία.

«Ξέχνα το αντιβιόγραμμα. Γράψε ένα βιβλίο για την επιθανάτια εμπειρία, αυτή που πας στον παράδεισο κι επιστρέφεις» μου πρότεινε. «Αυτοί οι συγγραφείς βγάζουν λεφτά».

Συγχύστηκα. «Ναι, αλλά πρέπει πρώτα να πεθάνουν».

«Λεπτομέρειες» ψέλλισε και βάλαμε τα γέλια.

Η χλιαρή αντίδραση της μητέρας μου στη συγγραφή ενός βιβλίου για το Εννεάγραμμα με έβαλε σε σκέψεις. Είχα κι εγώ τους ενδοιασμούς μου γι' αυτό το εγχείρημα.

Όταν η γιαγιά μου δεν καταλάβαινε κάτι, έλεγε ότι είναι «προχωρημένο». Υποψιάζομαι ότι έτσι θα περιέγραφε και το Εννεάγραμμα. Κανείς δεν γνωρίζει με βεβαιότητα πότε, πού ή ποιος είχε την ιδέα γι' αυτόν τον χάρτη προσωπικότητας του ανθρώπου. Το μόνο βέβαιο είναι ότι πρόκειται για μία εργασία που εξελισσόταν για πολύ καιρό. Σχετικά με την προέλευση του Εννεαγράμματος, κάποια στοιχεία μας οδηγούν στον χριστιανό μοναχό Ευάγγριο, που οι διδαχές του διαμόρφωσαν τα θεμέλια για τα περίφημα Επτά Θανάσιμα Αμαρτήματα, και στους ασκητές του 4ου αιώνα, μητέρες και πατέρες, που τα χρησιμοποίησαν για πνευματική καθοδήγηση. Λέγεται ότι τα στοιχεία του Εννεαγράμματος εμφανίζονται και σε άλλες θρησκείες του κόσμου, όπως είναι ο Σουφισμός (μυστικιστική παράδοση στους κόλπους του Ισλάμ) και ο Ιουδαϊσμός. Στις αρχές του 20ού αιώνα ένας αναμφίβολα εκκεντρικός δάσκαλος, ο Γεώργιος Γκουρτζιέφ, χρησιμοποίησε το αρχαίο γεωμετρικό σχήμα με τις εννέα κορυφές, το Εννεάγραμμα, για να διδάξει αποκρυφιστικά αντικείμενα που δεν είχαν σχέση με τους τύπους προσωπικότητας. (Ξέρω-ξέρω: έτσι όπως πάει η ιστορία λείπει ο Χάρισον Φορντ κι ένας πίθηκος για να έχουμε τη μαγιά για μια νέα ταινία του Ιντιάνα Τζόουνς. Περιμένετε, όμως, το μυστήριο θα διαλευκανθεί...)

Στις αρχές της δεκαετίας του 1970, ο Χιλιανός Όσκαρ Ικάζο

μελέτησε το Εννεάγραμμα και συνέβαλε σημαντικά στην εξέλιξή του, όπως και ένας από τους μαθητές του, ο Κλαούντιο Ναράνχο -ψυχίατρος με σπουδές στην Αμερική-, ο οποίος το ανέπτυξε ακόμη περισσότερο, εμπλουτίζοντάς το με στοιχεία της σύγχρονης ψυχολογίας. Ο Ναράνχο έφερε το Εννεάγραμμα στις Ηνωμένες Πολιτείες και το παρουσίασε σε μια μικρή ομάδα φοιτητών του στην Καλιφόρνια, μεταξύ των οποίων ήταν και ο καθολικός ιησουΐτης ιερέας και καθηγητής της θεολογικής σχολής Loyola πατέρας Ρόμπερτ Οκς.

Εντυπωσιασμένος από το Εννεάγραμμα, ο Οκς επιστρέφει στη σχολή Loyola, όπου το δίδαξε σε φοιτητές και ιερωμένους. Σύντομα διαδόθηκε μεταξύ του κλήρου, των πνευματικών καθοδηγητών, των μοναχών στα ησυχαστήρια και των απλών ανθρώπων ως ένα χρήσιμο εργαλείο για τη διαμόρφωση του χριστιανικού ήθους.

Εκτός από την ασαφή του προέλευση που αποθάρρυνε τον κόσμο, δεν υπάρχει καμία επιστημονική μελέτη που να αποδεικνύει ότι το Εννεάγραμμα αποτελεί αξιόπιστο εργαλείο μέτρησης της προσωπικότητας. Τι κι αν εκατομμύρια άνθρωποι υποστηρίζουν ότι είναι ακριβές; Κι ο άνθρωπος που ζούσε με τις αρκούδες στο ντοκιμαντέρ Grizzly Man νόμιζε ότι θα γινόταν φίλος τους και τελικά είδαμε που κατέληξε.

Τι με ώθησε, λοιπόν, να πιστέψω ότι η συγγραφή ενός βιβλίου για ένα αρχαϊκό, ιστορικά αμφισβητήσιμο κι επιστημονικά αθεμελίωτο σύστημα τυπολογίας προσωπικοτήτων θα ήταν καλή ιδέα;

Για να απαντήσω σ' αυτήν την ερώτηση, θα πρέπει να σας

μιλήσω για έναν ψηλό, διοπτροφόρο μοναχό με εγκάρδιο χαμόγελο και βλέμμα που ακτινοβολεί γνώση, ο οποίος ονομάζεται αδελφός Ντέιβ.

Δέκα χρόνια λειτουργούσα ως πάστορας σε μια νεοσύστατη εκκλησία στο Κονέκτικατ. Αγάπησα την ενορία μου, αλλά τον έβδομο χρόνο οι πιστοί στην κυριακάτικη λειτουργία έφταναν πλέον τα 500 άτομα κι άρχισα να ξεμένω από καύσιμα. Ήταν σαφές ότι η εκκλησία χρειαζόταν έναν πάστορα με διαφορετικά χαρίσματα, που θα ακολουθούσε κατά γράμμα το τελετουργικό και όχι ένα ανήσυχο πνεύμα σαν εμένα. Τρία χρόνια κατέβαλλα προσπάθειες για να μεταμορφωθώ στον επικεφαλής που πίστευα ότι η εκκλησία μου χρειαζόταν και που ήθελα κι εγώ να γίνω, αλλά το εγχείρημα ήταν καταδικασμένο εξ αρχής. Όσο περισσότερο προσπαθούσα, τόσο χειρότερα γίνονταν τα πράγματα. Τα ολισθήματά μου ήταν περισσότερα κι από κάποιον που τρέχει σε ναρκοπέδιο με παπούτσια για κλόουν. Μέχρι να αποχωρήσω δεν υπήρχε μπερδεμα και παρεξήγηση που να μην είχε συμβεί. Για μένα το τέλος ήταν αποκαρδιωτικό.

Μετά την αποχώρησή μου, ένιωθα απογοητευμένος και μπερδεμένος. Μέχρι που ένας καλός μου φίλος με προέτρεψε να συναντήσω τον αδελφό Ντέιβ, έναν εβδομηντάχρονο Βενεδικτίνο μοναχό και πνευματικό καθοδηγητή.

Όταν αντίκρισα για πρώτη φορά τον αδελφό Ντέιβ, στεκόταν με το μαύρο ράσο και τα σανδάλια του στην καταπράσινη νησίδα

στην είσοδο του μοναστηριού και περίμενε να με συναντήσει. Τα πάντα -από τον τρόπο που τα χέρια του έσφιζαν τα δικά μου μέχρι τον τρόπο που μου είπε χαμογελώντας: «Καλώς όρισες, ταξιδιώτη, να σου φτιάξω καφέ;»- με διαβεβαίωναν ότι είχα πάει στο σωστό μέρος.

Υπάρχουν μοναχοί που περνούν τις μέρες τους στα καταστήματα με είδη δώρων των μοναστηριών, πουλώντας κεριά και γιγάντια κεφάλια τυρί που έχουν παρασκευάσει στο μοναστήρι, αλλά ο αδελφός Ντέιβ δεν είναι τέτοιος μοναχός. Είναι ένας σοφός πνευματικός καθοδηγητής που ξέρει πότε θα σε νουθετήσει και πότε θα σε παρηγορήσει.

Κατά τη διάρκεια των πρώτων μας συνεδριών, ο αδελφός Ντέιβ με άκουγε υπομονετικά να του διηγούμαι μια σειρά κακών εκτιμήσεων και σφαλμάτων που έκανα κατά τη θητεία μου, για τα οποία εκ των υστέρων απορούσα. Γιατί είχα πει και είχα κάνει τόσα πολλά πράγματα, που τη δεδομένη στιγμή μου φάνταζαν σωστά, αλλά -τώρα που τα ξανασκέφτομαι- ήταν τουλάχιστον παράλογα, αν όχι επιζήμια, για τον εαυτό μου αλλά και για τους άλλους; Επιτρέπεται η οδήγηση σε οδηγούς που δεν βλέπουν καθαρά; Ένιωθα ξένος με τον εαυτό μου.

Μέχρι την τέταρτη συνεδρία μας ακουγόμουν σαν ένας χαμένος, ημίτρελος οδοιπόρος που αναζητούσε την έξοδο του δάσους, ενώ παραμιλούσε δυνατά και έλεγε πώς στην ευχή κατάφερε να χαθεί...

«Ίαν» διέκοψε την πελαγοδρόμησή μου ο αδελφός Ντέιβ «γιατί βρίσκεσαι εδώ;»

«Συγγνώμη;» ψέλλισα, σαν κάποιος να με σκούντησε στον

ώμο, ξυπνώντας με από όνειρο.

Χαμογέλασε κι έγειρε μπροστά την καρέκλα του. «Γιατί βρίσκεσαι εδώ;»

Ο αδελφός Ντέιβ είχε το χάρισμα να θέτει ερωτήσεις που επιφανειακά φάνταζαν προσβλητικά απλοϊκές, μέχρι τη στιγμή που θα επιχειρούσες να τις απαντήσεις. Κοίταξα πίσω του, έξω απ' τα συμμετρικά παράθυρά του τοίχου. Διέκρινα μια γιγάντια φτελιά· ο αέρας λύγιζε τις άκρες των κλαδιών της προς τη γη. Πάσχιζα να βρω τις κατάλληλες λέξεις για να εκφράσω όσα ήθελα, αλλά δεν μπορούσα. Οι λέξεις που μου ήρθαν δεν ήταν δικές μου, απέδιδαν, όμως, εύστοχα όσα ήθελα να εκφράσω.

«Ό γάρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὁ θέλω τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὁ μισῶ τοῦτο ποιῶ» (Δεν μπορώ να καταλάβω τον εαυτό μου, γιατί ενώ θέλω να πράξω το σωστό, τελικά δεν το κάνω. Αντιθέτως, πράττω ὅ,τι μισῶ) αποκρίθηκα, έκπληκτος που ένας τύπος σαν εμένα, ο οποίος συνήθως δεν θυμάται ούτε τον αριθμό του κινητού του, μπόρεσε να ανασύρει από τη μνήμη του ένα εδάφιο από το 7ο κεφάλαιο της Επιστολής του Αποστόλου Παύλου προς τους Ρωμαίους.

«Οὐ γὰρ ὁ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλ' ὁ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω. Εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ...» (Θέλω να πράξω το σωστό, αλλά δεν το κάνω. Δεν θέλω να πράξω το κακό, αλλά το πράττω οὕτως ἢ ἄλλως) με συμπλήρωσε ο αδελφός Ντέιβ με ένα εδάφιο του ίδιου κεφαλαίου.

Για μια στιγμή σωπάσαμε κι αναλογιστήκαμε τα λόγια του Αποστόλου Παύλου που στροβιλιζόνταν και λαμπύριζαν στον αέρα, ὅπως οι κόκκοι της άμμου κάτω απ' τον ήλιο.

«Αδελφέ Ντέιβ, δεν ξέρω ποιος είμαι, ούτε πώς έμπλεξα έτσι» του εξομολογήθηκα, διακόπτοντας τη σιωπή μας. «Αλλά θα σ' ευγνωμονώ, αν με βοηθήσεις να το καταλάβω».

Ο αδελφός Ντέιβ χαμογέλασε και ανακάθισε στην καρέκλα του. «Ωραία» είπε. «Τώρα, μπορούμε να ξεκινήσουμε».

Στην επόμενη συνάντησή μας, ο αδελφός Ντέιβ ρώτησε: «Έχεις ακουστά το Εννεάγραμμα;»

«Ελάχιστα» απάντησα, προσπαθώντας να βολεντώ στη θέση μου. «Αλλά μου φάνηκε κάπως τρελή ιστορία».

Ο αδελφός Ντέιβ έκανε έναν μορφασμό και γέλασε, όταν του είπα ότι η πρώτη μου επαφή με το Εννεάγραμμα ήταν στις αρχές της δεκαετίας του 1990, όταν αποφοίτησα από μια ιερατική σχολή. Ένα σαββατοκύριακο σ' ένα μοναστήρι πέτυχα ένα αντίτυπο του βιβλίου του μοναχού Ρίτσαρντ Ρορ *Discovering the Enneagram: An Ancient Tool for a New Spiritual Journey*. Στο βιβλίο του ο Ρορ περιγράφει τα χαρακτηριστικά και τα βαθύτερα κίνητρα που καθοδηγούν και κινητοποιούν καθέναν από του εννέα βασικούς τύπους προσωπικότητας του Εννεαγράμματος. Κρίνοντας από την προσωπική μου εμπειρία και από όσα έμαθα στην εκπαίδευσή μου για να γίνω σύμβουλος, οι περιγραφές των τύπων που έδινε ο Ρορ, ήταν εντυπωσιακά ακριβείς. Ήμουν βέβαιος ότι είχα πετύχει ένα εκπληκτικό εργαλείο για τους χριστιανούς.

Τη Δευτέρα το πρωί ρώτησα έναν από τους καθηγητές μου αν

το είχε ακουστά. Αν έβλεπε κάποιος την έκφρασή του, θα νόμιζε ότι του είχα μιλήσει για την «πεντάλφα». Μου απάντησε ότι η Βίβλος καταδικάζει τα ξόρκια, τη μαγεία, τα ωροσκοπία και τις μάγισσες —τίποτα απ’ τα οποία δεν αναφέρεται στο βιβλίο, απ’ όσο θυμάμαι— και ότι θα έπρεπε να πετάξω αμέσως το βιβλίο.

Τότε ήμουν ένας νέος, εύπιστος ευαγγελικός και μολονότι το ένστικτό μου μού έλεγε ότι η αντίδραση του καθηγητή μου άγγιζε τα όρια της παράνοιας, ακολούθησα τη συμβουλή του —αν και δεν πέταξα το βιβλίο στα σκουπίδια. Για τους λάτρεις των βιβλίων, αυτό είναι ασυγχώρητη αμαρτία που θα έθλιβε το Άγιο Πνεύμα. Ήξερα ακριβώς σε ποιο ράφι της βιβλιοθήκης του γραφείου μου βρισκόταν το ταλαιπωρημένο βιβλίο του Ρορ.

«Πολύ κρίμα που ο καθηγητής σου σε αποθάρρυνε από το να μελετήσεις το Εννεάγραμμα» σχολίασε ο αδελφός Ντέιβ. «Είναι πηγή σοφίας για τους ανθρώπους που θέλουν να βγουν από την πεπατημένη και να εξελιχθούν στα άτομα που προορίζονταν από τον Δημιουργό τους να γίνουν».

«Και τι απαιτείται για να “βγουν από την πεπατημένη”;» ρώτησα, γνωρίζοντας πόσες πολλές φορές θέλησα να κάνω αυτό ακριβώς στη ζωή μου, αλλά δεν ήξερα με ποιον τρόπο.

«Είναι ζήτημα αυτογνωσίας. Οι περισσότεροι θεωρούν ότι αντιλαμβάνονται ποιοι είναι, ενώ δεν ξέρουν» μου εξήγησε ο αδελφός Ντέιβ. «Δεν αμφισβητούν το πρίσμα μέσα απ’ το οποίο βλέπουν τον κόσμο —από πού τους έχει προκύψει αυτό το πρίσμα, πώς έχει διαμορφώσει τη ζωή τους, ούτε καν αν η εικόνα της πραγματικότητας που τους δίνει είναι αληθινή ή διαστρεβλωμένη. Ακόμη πιο ανησυχητικό είναι ότι οι περισσότεροι δεν

κατανοούν πώς τα πράγματα που τους βοήθησαν να επιβιώσουν ως παιδιά τώρα τους κρατούν πίσω ως ενηλίκους. Κοιμούνται».

«Κοιμούνται;» επανέλαβα και το ύφος μου μαρτυρούσε τη σύγχυσή μου.

Ο αδελφός Ντέιβ έστρεψε το βλέμμα του για μια στιγμή στο ταβάνι και συνοφρυώθηκε. Τώρα εκείνος αναζητούσε τον κατάλληλο συνδυασμό λέξεων που θα ξεκλείδωναν την απάντηση για μια φαινομενικά απλοϊκή ερώτηση.

«Όσα δεν γνωρίζουμε για τον εαυτό μας μπορεί -ή μάλλον είναι βέβαιο- ότι θα βλάψουν τον εαυτό μας, για να μην μιλήσουμε για τους άλλους» εξήγησε στρέφοντας το δάχτυλό του πρώτα σ' εμένα και μετά στον εαυτό του.

«Για όσο παραμένουμε στο σκοτάδι και δεν αντιλαμβανόμαστε το πώς βλέπουμε τον κόσμο, αλλά και τα τραύματα ή τις πεπονηθείσες που μας διαμόρφωσαν, είμαστε δέσμοι της ιστορίας μας. Θα συνεχίσουμε να ζούμε τη ζωή μας στον αυτόματο πιλότο και θα εξακολουθούμε με τις πράξεις μας να βλάπτουμε τον εαυτό μας και όσους μας περιβάλλουν. Τελικά θα συνηθίσουμε να επαναλαμβάνουμε κατ' εξακολούθηση τα ίδια λάθη στη ζωή μας σε τέτοιο βαθμό που θα μας αποκοιμίσουν. Πρέπει να ξυπνήσουμε».

Να ξυπνήσω... Αυτό ακριβώς επιθυμούσα κι εγώ.

«Το Εννεάγραμμα βοηθά τους ανθρώπους να αναπτύξουν την απαραίτητη αυτογνωσία για να κατανοήσουν και το ποιοι είναι, αλλά και τους λόγους που αντιλαμβάνονται τον κόσμο και συνδέονται με τον κόσμο με έναν συγκεκριμένο τρόπο» συνέχισε ο αδελφός Ντέιβ. «Όταν συμβεί αυτό μπορούν να αρχίσουν να

βγαίνουν από τον δρόμο που οι ίδιοι χάραξαν και να γίνουν οι άνθρωποι που δημιούργησε ο Θεός».

Όταν έμαθε ότι ακυρώθηκε το απογευματινό ραντεβού του, ο αδελφός Ντέιβ μου αφιέρωσε περισσότερο χρόνο για να μου μιλήσει για τη σημασία της αυτογνωσίας στην πνευματική μας εξέλιξη. Γιατί, όπως το έθεσε κι ο Τζον Κάλβιν, «αν δεν γνωρίζουμε τον εαυτό μας, δεν γίνεται να γνωρίσουμε τον Θεό».

«Εδώ και αιώνες οι μεγάλοι χριστιανοί δάσκαλοι έχουν πει ότι η αυτογνωσία μας είναι εξίσου σημαντική με τη γνώση του Θεού. Ίσως κάποιοι αυτό να το θεωρούν εμπυχωτική ψυχολογία, αλλά στην πραγματικότητα είναι απλώς καλή θεολογία» σχολίασε.

Για μια στιγμή αναλογίστηκα γνωστούς μου ιεραπόστολους και πάστορες, που με τις πράξεις τους είχαν τινάζει στον αέρα τη ζωή και τη διακονία τους, με τρόπο μη αναστρέψιμο, γιατί δεν γνώριζαν τον εαυτό τους ή την ανθρώπινη ροπή προς την αυταπάτη. Μελετούσαν και ήξεραν τη Βίβλο απ' έξω κι ανακατωτά, αλλά δεν ήξεραν τους εαυτούς τους. Σκέφτηκα πόσους χριστιανικούς γάμους έχω δει να διαλύονται, κυρίως επειδή κανένας από τους συζύγους δεν κατανοούσε το μεγαλείο αλλά και τη φθορά της ψυχής τους.

Μετά σκέφτηκα τον εαυτό μου. Πάντα πίστευα ότι ήμουν πιο συνειδητοποιημένος από έναν μέσο άνθρωπο, αλλά τα τελευταία τρία χρόνια με δίδαξαν ότι είχα αναμφίβολα πολλή δουλειά να κάνω ακόμα στον τομέα της αυτογνωσίας.

Ο αδελφός Ντέιβ κοίταξε το ρολόι του και σιγά-σιγά σηκώθηκε. «Θα λείπω τον επόμενο μήνα. Πάω για πνευματική καθοδήγηση σε ησυχαστήρια» μου ανακοίνωσε, ενώ τεντωνόταν για

να αρχίσει να κυκλοφορεί και πάλι το αίμα μετά τη σχεδόν δίωρη συζήτησή μας. «Στο μεταξύ, εσύ ξεσκόνισε το βιβλίο του Ρορ και ξαναδιάβασέ το. Θα εκτιμήσεις πώς προσεγγίζει το Εννεάγραμμα μέσα από το πρίσμα του χριστιανικού πνεύματος και όχι της ψυχολογίας. Θα σου στείλω με e-mail τους τίτλους και κάποιων άλλων βιβλίων, που θα μπορούσες να διαβάσεις».

«Ειλικρινά, δεν ξέρω πώς να σε ευχαριστήσω» του είπα· σηκώθηκα και πέρασα το σακίδιο στον ώμο μου.

«Θα έχουμε πολλά να συζητήσουμε στην επόμενη συνάντησή μας» μου υποσχέθηκε ο αδελφός Ντέιβ, κι αφού με αγκάλιασε, άνοιξε την πόρτα του γραφείου του για να με ξεπροβοδίσει. «Ειρήνη πᾶσι!» τον άκουσα να μου φωνάζει καθώς προχωρούσα στον διάδρομο.

Εφόσον ήμουν πλέον σε άδεια άνευ αποδοχών για τρεις μήνες και είχα τόσο ελεύθερο χρόνο στη διάθεσή μου, που δεν ήξερα τι να τον κάνω, ακολούθησα τη φιλική συμβουλή του αδελφού Ντέιβ και στρώθηκα να μελετήσω το Εννεάγραμμα. Για εβδομάδες, σχεδόν κάθε πρωί πήγαινα στο καφέ της γειτονιάς μου και μελετούσα τα βιβλία που μου είχε συστήσει, κρατώντας σημειώσεις στο ημερολόγιό μου. Το βράδυ, μιλούσα για όλα όσα μάθαινα από το Εννεάγραμμα στη γυναίκα μου, την Ανν. Της κίνησα την περιέργεια και άρχισε να το μελετάει κι εκείνη. Εκείνη την περίοδο της ζωής μας, κάναμε τις πιο εποικοδομητικές και ουσιαστικές συζητήσεις του έγγαμου βίου μας.

Γνωρίζουμε **πραγματικά** τον εαυτό μας; Πόσο πολύ επεμβαίνει το παρελθόν στο παρόν μας; Βλέπουμε τον κόσμο με τα δικά μας μάτια ή μέσα από τα μάτια του παιδιού που ήμασταν κάποτε; Ποια είναι τα κρυφά τραύματα και οι σφαλερές πεποιθήσεις που αποκτήσαμε στην παιδική μας ηλικία και συνεχίζουν να ορίζουν μυστικά τη ζωή μας από το σκοτάδι; Και πώς ακριβώς παλεύοντας με αυτά τα ερωτήματα, μπορούμε να γνωρίσουμε καλύτερα τον Θεό;

Αυτές ήταν κάποιες από τις απορίες που ανυπόμονα έθεσα στον αδελφό Ντέιβ, όταν επέστρεψε από το ταξίδι του. Ήμασταν στο γραφείο του και του διηγήθηκα πολλά από τα πράγματα που συνειδητοποίησα, μελετώντας το Εννεάγραμμα.

«Πώς ένιωσες που ανακάλυψες τον τύπο σου;» με ρώτησε ο αδελφός Ντέιβ.

«Η αλήθεια είναι ότι δεν πανηγύρισα κιόλας...» αποκρίθηκα. «Έμαθα κάποια επώδυνα πράγματα για τον εαυτό μου».

Ο αδελφός Ντέιβ γύρισε κι έπιασε ένα βιβλίο από το γραφείο του. Το άνοιξε στη σελίδα που είχε σημαδέψει με έναν κόκκινο αυτοκόλλητο σελιδοδείκτη. «Για να γνωρίσει κανείς τον εαυτό του πρέπει, πάνω απ' όλα, να ξέρει τι του λείπει. Πρέπει να αναμετρηθεί με την Αλήθεια και όχι το αντίστροφο. Η πρώτη συνέπεια της αυτογνωσίας είναι η ταπεινότητα» διάβασε.

«Πολύ εύστοχο συμπέρασμα» γέλασα.

«Είναι της Φλάνερι Ο' Κόννορ» με ενημέρωσε ο αδελφός Ντέιβ, κλείνοντας το βιβλίο και τοποθετώντας το πίσω στο γραφείο του. «Πάντα καταλήγει σε εύστοχα συμπεράσματα».

«Και η Ανν;» με ρώτησε. «Πώς το αντιμετώπισε;»

«Ένα βράδυ, στο κρεβάτι μας, μου διάβασε μια περιγραφή του τύπου της κι έβαλε τα κλάματα» του απάντησα. «Πάντα προσπαθούσε να βρει τις κατάλληλες λέξεις για να περιγράψει πώς είναι να μπει κανείς στο πετσί της. Το Εννεάγραμμα ήταν αληθινό δώρο για εκείνη».

«Μου φαίνεται ότι και για τους δυο σας ήταν μια καλή αρχή» αποφάνθηκε ο αδελφός Ντέιβ.

«Είναι απίστευτο. Όσα μάθαμε από το Εννεάγραμμα μέχρι τώρα έχουν ήδη αρχίσει να αλλάζουν τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε τον γάμο, τις φιλίες και τη σχέση με τα παιδιά μας» τον βεβαίωσα.

«Απλώς να θυμάσαι ότι αυτό δεν είναι παρά μόνο ένα απ' τα εργαλεία για να εμβαθύνεις στην αγάπη σου για τον Θεό και τους γύρω σου» παρατήρησε ο αδελφός Ντέιβ. «Υπάρχουν κι άλλα πολλά. Σημασία έχει ότι όσο εσύ και η Ανν θα αποκτάτε αυτογνωσία, τόσο περισσότερο θα αντιλαμβάνεστε πόσο έχετε ανάγκη τη χάρη του Θεού. Κι επίσης θα είστε πιο συμπονετικοί με τον εαυτό σας και τους άλλους».

«Θα ήθελα να σου διαβάσω ένα απόσπασμα του Τόμας Μέρτον που βρήκα» είπα ξεφυλλίζοντας τις σελίδες του ημερολογίου μου.

Ο αδελφός Ντέιβ έτριψε τα χέρια του και μου έγενψε. «Μέρτον, ε; Το ξέρεις ότι τώρα κολυμπάς σε βαθιά νερά...» χαμογέλασε.

«Να το» αναφώνησα, όταν βρήκα τη σελίδα που είχα γράψει το απόσπασμα. Ξερόβηξα. «Αργά ή γρήγορα οφείλουμε να διακρίνουμε τι δεν είμαστε και τι είμαστε. Να αποδεχτούμε το

γεγονός ότι δεν είμαστε ό,τι θα θέλαμε να ήμασταν. Να αποτινάξουμε τον κίβδηλο, επιφανειακό εαυτό μας, σαν να 'ταν φτηνό, φανταχτερό στολίδι, γιατί αυτό ακριβώς είναι...» Σταμάτησα. Ένας κόμπος στον λαιμό μου με εμπόδιζε να συνεχίσω.

«Συνέχισε» με προέτρεψε ήρεμα ο αδελφός Ντέιβ.

Πήρα μια βαθιά ανάσα. «Να ανακαλύψουμε τον αληθινό μας εαυτό, τον στοιχειωδώς λιτό κι απέριτο, μα μεγαλοπρεπώς αξιοπρεπή εαυτό μας: που δημιουργήθηκε για να είναι τέκνο του Θεού και ικανός να αγαπήσει με την ειλικρίνεια και την ανιδιοτέλεια του Θεού».

Έκλεισα το ημερολόγιό μου και σήκωσα το βλέμμα μου κατακόκκινος από ντροπή, επειδή είχα συγκινηθεί.

Ο αδελφός Ντέιβ έγειρε το κεφάλι του διερευνητικά «Τι σε συγκίνησε από τα λόγια του Μέρτον;»

Έμεινα σιωπηλός. Δεν ήμουν βέβαιος για την απάντησή μου. Ακούστηκε η καμπάνα της εκκλησίας του μοναστηριού που καλούσε τους μοναχούς για προσευχή.

«Νιώθω ότι ήμουν σε λήθαργο για πολύ καιρό, αλλά μάλλον τώρα άρχισα να ξυπνάω» είπα. «Τουλάχιστον έτσι ελπίζω».

Όποτε έλεγα κάτι που ο αδελφός Ντέιβ θεωρούσε σημαντικό, έκλεινε τα μάτια του και το σκεφτόταν για λίγο. Μια τέτοια στιγμή ήταν κι αυτή.

Ο αδελφός Ντέιβ άνοιξε τα μάτια του. «Πριν φύγεις, μου επιτρέπεις να προσευχηθώ για σένα;»

«Ασφαλώς» απάντησα και έσυρα την καρέκλα μου κοντά του για να του δώσω τα χέρια μου.

Είθε να διακρίνεις στη ζωή σου την ύπαρξη, τη δύναμη και το φως της ψυχής σου.

Είθε να συνειδητοποιήσεις ότι δεν είσαι ποτέ μόνος κι ότι η ψυχή σου, με τη λάμψη της και τα αποκτήματά της, σε συνδέει στενά με τον ρυθμό του σύμπαντος.

Είθε να χαίρεις σεβασμού για τις ιδιαιτερότητες και τη διαφορετικότητά σου.

Είθε να συνειδητοποιήσεις ότι η ψυχή σου είναι μοναδική, ότι έχεις ένα ιδιαίτερο πεπρωμένο εδώ κι ότι πίσω από τη βιτρίνα της ζωής σου συμβαίνει κάτι όμορφο και αιώνιο.

Είθε να μάθεις να βλέπεις τον εαυτό σου με την ίδια χαρά, περηφάνια και προσδοκία που σε βλέπει ο Θεός ανά πάσα στιγμή.

«Αμήν» είπε ο αδελφός Ντέιβ, σφίγγοντας τα χέρια μου.

«Αμήν» ψέλλισα και του έσφιξα κι εγώ τα χέρια.

Η ευλογία του αδελφού Ντέιβ μου άλλαξε τη ζωή. Όσο περνούσαν τα χρόνια, η μελέτη του Εννεαγράμματος με βοήθησε να δω τον εαυτό μου «με την ίδια χαρά, περηφάνια και προσδοκία που με βλέπει ο Θεός ανά πάσα στιγμή». Μελετώντας και εν συνεχεία διδάσκοντας το Εννεάγραμμα, έμαθα πόσο μιαρή είναι και η καρδιά η δική μου, αλλά και των άλλων. Η αυτοκατανόηση που απόκτησα με βοήθησε να απαλλαγώ από κάποια παιδικά

μου κατάλοιπα και να εξελιχθώ σε έναν πιο πνευματώδη ενήλικα. Φυσικά δεν τα έχω καταφέρει εντελώς, αλλά τουλάχιστον νιώθω και πάλι την αμεσότητα της χάρις του Θεού και κάποιες στιγμές βλέπω, έστω και φευγαλέα, τον εαυτό μου όπως τον δημιούργησε ο Θεός. Αυτό δεν είναι μικρό πράγμα για την πνευματική ζωή.

Λίγα χρόνια μετά τη γνωριμία μου με τον αδελφό Ντέιβ δέχτηκα μια πρόσκληση από μια γυναίκα που ονομαζόταν Σούζαν Σταμπίλ, για να μιλήσω σε ένα συνέδριο που διοργάνωνε στη θεολογική σχολή Brite Divinity School. Ταιριάξαμε αμέσως και ξέραμε ότι, χωρίς την επίβλεψη υπεύθυνων ενηλίκων, μπορεί να είχαμε διάφορα μπλεξίματα, αν γινόμασταν φίλοι.

Κι έτσι γίναμε φίλοι.

Όταν η Σούζαν μου είπε ότι ο κοινός μας φίλος Ρίτσαρντ Ρορ υπήρξε μέντοράς της για πολλά χρόνια και την εκπαίδευσε ο ίδιος προσωπικά στο Εννεάγραμμα, μου κίνησε την περιέργεια και αποφάσισα να παρακολουθήσω ένα από τα σεμινάρια της. Ύστερα από μία ώρα που άκουγα τη διάλεξή της, ήμουν πεπεισμένος ότι η Σούζαν δεν ήταν μια απλή δασκάλα του Εννεαγράμματος, αλλά μια δασκάλα-νίντζα του Εννεαγράμματος, εφάμιλλου επιπέδου με τον κυρίο Μιγιάκι από την ταινία The Karate-Kid. Για καλή μου τύχη η Σούζαν πήρε τη σκυτάλη από το σημείο που την είχε αφήσει ο αδελφός Ντέιβ λίγα χρόνια νωρίτερα, βοηθώντας με να κάνω το επόμενο βήμα στο ταξίδι της κατανόησης και της εφαρμογής του Εννεαγράμματος στη χριστιανική μου ζωή.

Πολλές πληροφορίες και ανέκδοτα που θα βρείτε σ' αυτές τις σελίδες είναι από τις διαλέξεις της Σούζαν, ενώ κάποια άλλα προέρχονται από τη δική μου ζωή και απ' όσα έμαθα όλα αυτά τα

χρόνια, παρακολουθώντας σεμινάρια και μελετώντας αμέτρητες ώρες βιβλία αναγνωρισμένων δασκάλων και πρωτοπόρων του Εννεαγράμματος όπως ο Ρας Χάντσον, ο Ρίτσαρντ Ρορ, η Έλεν Πάλμερ, η Μπεατρίς Τσέσνατ, η Ροζάν Χάουι-Μέρφι και η Λινέτ Σέπαρντ, αν θέλω να αναφέρω ενδεικτικά μερικούς. Πάνω απ' όλα, όμως, αυτό το βιβλίο προέκυψε από τη μεγάλη αγάπη και τον σεβασμό που τρέφουμε με τη Σούζαν ο ένας για τον άλλο. Είναι ο μόνος τρόπος που ξέρουμε για να συνεισφέρουμε με την εμπειρία και τη γνώση μας στη δημιουργία ενός καλύτερου και πιο συμπονετικού κόσμου. Ελπίζουμε να πετύχει. Κι αν δεν πετύχει, τουλάχιστον το διασκεδάσαμε.

Για να είμαι ειλικρινής, δεν είμαι κανένας ένθερμος ζηλωτής του Εννεαγράμματος. Δεν ανυπομονώ να πω στον κόσμο που συναναστρέφομαι στα κοκταίηλ πάρτι ότι μάντεψα τον αριθμό τους στο Εννεάγραμμα κρίνοντας από τα παπούτσια που επέλεξαν να φορέσουν. Όσοι το κάνουν αυτό είναι σαν να παρακαλούν να γίνουν το επίκεντρο της προσοχής.

Αλλά, παρόλο που δεν είμαι φανατικός, είμαι χαρισματικός μαθητής. Και για να δανειστώ τα λόγια του Βρετανού μαθηματικού Τζορτζ Μποξ: «Όλοι οι τύποι είναι λάθος, απλώς κάποιοι μας είναι χρήσιμοι». Έτσι βλέπω κι εγώ το Εννεάγραμμα. Δεν είναι αλάνθαστο κι αναμφισβήτητο. Δεν είναι το Α και το Ω της χριστιανικής πνευματικότητας. Θα έλεγα ότι πρόκειται για μια σχετικά ασαφή τυποποίηση προσωπικοτήτων... η οποία όμως είναι ιδιαίτερος χρήσιμη.

Συνεπώς, η συμβουλή μου είναι η εξής: Αν ανακαλύψετε ότι αυτό το βιβλίο σας βοηθά στον πνευματικό σας δρόμο, τέλεια.

Αν όχι, μην το πετάξετε. Φυλάξτε το σε κάποιο ράφι της βιβλιοθήκης σας. Ενδέχεται κάποια μέρα να σας χρειαστεί. Η ζωή μάς επιφυλάσσει πολλές προκλήσεις και χρειαζόμαστε κάθε δυνατή βοήθεια.